

ЕРИК СИМОН

ЗВЕЗДЕН РАЗУЗНАВАЧ

Превод от немски: Наталия Дюлгерова, 1981

chitanka.info

Вие се интересувате от астронавтика, а не знаете историята за звездния сънливек? Това е поразително, тъй като, когато тя се случи, интересът към звездните полети отново нарасна, след като дълги години беше почти прекъснал. Събитията около сънливкото допринесоха за това възраждане.

Но, извинявайте — в онова време вие сте били още дете, а оттогава се случиха толкова много неща. Все пак прочетете една антология за... Но, не. Аз знам нещо по-добро. Намерете малко време и посетете музея по история на космическите полети, сега той се нарича музей на звездните полети. Най-добре би било да отидете в средата на седмицата, след обяд.

Вие ще откриете там добре запазен едноместен звезден кораб: няма да сбъркате, това е единственият експонат на кораб в музея и при това с доста оригинална конструкция. След като го видите, ще са досетите какво имам предвид. Той се намира в едно специално помещение. Дежурният е един стар човек. Помолете го да разкаже нещо за този космически кораб. Не се учудвайте и не го прекъсвайте, ако забележите, че чувате нереален разказ. Старецът не може другояче. И още нещо: ако там има много посетители, няма смисъл да го разпитвате, тъй като той пази кораба с трогателно усърдие.

И със същото малко объркано усърдие, като че ли се мъчи да каже нещо друго, той дава едно все тъй забележително описание на космическия кораб:

1. ХИПЕРПРОСТРАНСТВЕН ДВИГАТЕЛ

МЪЛЧАЩОТО НЕБЕ

Брегът бавно се приближаваше. До водата се извисяваха дървета, чиито клони и надземни корени образуваха проходи и арки, лабиринти, пълни с полусенки. „Колко големи са тези дървета“ — каза учудено Солит. Тя посочи с ръка в далечината и той видя, че има право: от града гората изглеждаше много по-малка. „Разстоянието“ — отвърна той и я прегърна през рамо. — „Това е поради разстоянието.“ Малко преди да достигне стената от дървета, хидропланът се отлепи от водата и стремително се издигна. Над сушата те оставиха кораба и се понесоха в неговото антигравитационно поле към гората.

Изведнъж те се оказаха отново на кораба, връщайки се към града, чиито двадесет светлосиви и охровожълти кули-къщи стояха далече навътре в плитката вода на залива. От кораба къщите изглеждаха нереално ниски и сякаш се отдръпваха от него. В този момент на него му стана ясно, че корабът не напредва. „Ти си забравил да осигуриш захранващата ракета“ — каза роботът-пилот, който беше в кораба. Но отсъствуваше Солит. Къде беше тя? Той скочи на водната повърхност и затича към града. Там трябваше да бъде Солит. Корени на дървета се оплитаха около краката му и го спъваха. Откъде тук в морето се е появил такъв непроходим гъсталак? Той не можеше да се освободи от него въпреки всичките си усилия. Кулите на града отстъпваха пред него все по-надалеч и все по-бързо, но още се виждаха. Това го учуди толкова силно, че той се събуди.

Разузнавачът веднага разбра, че лежи в креслото си в своя космически кораб. Но въпреки това удивлението от съня и нервното напрежение продължаваха да напомнят смътно за себе си.

По навик той хвърли поглед към контролния пулт — там всичко беше наред. Остана на мястото си още няколко мига. Той имаше време дори повече, отколкото би искал, тъй като и без това бе заседнал на тази планета вече почти двеста дена.

Най-после той се изтръгна от силовото поле и включи видеоекрана, макар да знаеше, че няма да види нищо ново — все тъй същата оранжевокафява, леко вълнообразна камениста пустиня, с полегата планинска верига на югоизток. Напук на логиката той мразеше ландшафта, който тук беше тъй пустинен, както и цялата тази планета с разрежена атмосфера. И това безоблачно ярковиолетово небе, през чийто полуздрач проникваше светлината на звездите. И големият пурпурен диск, висящ неподвижно по средата на пътя между хоризонта и зенита — близкото, но безсилно слънце на този свят.

Разузнавачът мислено си представи, че премества кораба в друго място на планетата, но какво би се променило от това? Мястото на слънцето, земният профил, звездното небе — друго нищо.

Изключи екрана, тъй като знаеше, че този ден повече нямаше нужда от него. „Ден“ — помисли си той за периода на своето спане и пробуждане, който раздели на двадесет часа, тъй като планетата се въртеше обърната към централната звезда винаги с едната си страна. Със същия успех той би могъл да избере някакъв друг или изобщо да не избира никакъв ритъм, да заспива и да се събужда, когато би поискал. Но бе избрал и спазвал този двадесетчасов интервал за това, че този режим му помагаше чрез външното равновесие да запази вътрешната си дисциплина.

Малко по-късно разузнавачът, вече седнал до локаторите на своя кораб, внимателно се вслушваше в пространството, макар и да знаеше, че това няма никакъв смисъл. Автоматичните прибори биха могли много по-рано да забележат и покажат охраняващата ракета — ако тя изобщо идваше. Той едва ли още вярваше в това, но остави пеленгаторите да опипват мълчащото небе още някое време, докато правеше редовната си разходка из кораба.

Най-важната част от неговия кораб бяха двигателите. Преди всичко той провери гравитационните машини. С техните изкуствени полета на тежестта и антитежестта корабът кацваше на планетите и стартиреше отново. В пространството те можеха да създават ускорение близко до светлинната скорост. Естествено, тук всичко беше наред, тъй като ако имаше някакъв дефект, той отдавна би бил отразен от контролните прибори в кабината му.

След това той провери хиперпространствения двигател, най-ценното на двигателната система. Тъкмо това отличаваше неговия

кораб от автоматически управляемите ракети, летящи със скорост близка до скоростта на светлината. Той беше на път вече четири години, предстояха му още две. Тези шест години на борда на кораба съответствуваха само на осем години на родната му планета. Две години разлика във времето се дължеше на късите отсечки, които той трябваше да преодолее с гравитационната машина. В хиперпространството корабът летеше със скорост, надхвърляща многократно скоростта на светлината, така че при завръщането си той можеше да срещне своите връстници малко по-остарели от него.

Така би трябвало да бъде, ако хранващата ракета все пак пристигне. Супердвигателят погълна невъобразимо количество енергия. Ето защо разузнавачът разчиташе по пътя да набави гориво за двигателя на кораба. С тази цел много преди неговия старт бяха изпратени безекипажни товарни ракети, които летяха с помощта на бавни, икономични гравитационни механизми.

За него бяха предвидени две такива ракети. Сега, на обратния път, той трябваше да намери втората в орбита на една от планетите. Мястото на определената среща бе в системата на Червеното слънце. Естествено, ако хранващата ракета е катастрофирала (а какво друго би могло да бъде причина за нейното отсъствие?) — тогава почти не оставаше надежда. Въпреки това трябваше да издържи установения от самия него срок — двеста дни, от които оставаха още шест.

Разузнавачът завърши обиколката си. Движещите механизми бяха в ред. Скрит дефект трудно би могъл да открие сам, затова съществуваше система за автоматичен контрол. Тя показваше пълна готовност за действие — само че енергетичният акумулатор беше почти изтощен. Той можеше да остане в кабината и да се ограничи с изпитване на контролната система. Нали трябваше да прави нещо! В останалите шест дни трябваше основно да провери всичко. Нужно беше да изпробва и локационната система.

Проверката на машините от комплекса за осигуряване на живота му той отложи за по-късно. За утре или в други ден, тъй като искаше да обърне особено внимание на хипотермичната камера малко преди самия старт. Ако полети към своя дом с гравитационния двигател, това би продължило не две, а четиридесет и осем години. Но на борда на кораба разстоянието ще бъде изминато само за половината от времето. Благодарение на хипотермичната камера той ще остарее по-малко. При

полет със скорост по-малка от скоростта на светлината горивото би му стигнало. Само че тогава Солит ще бъде почти на осемдесет години.

Той имаше още една възможност, но и тя не беше по-добра. Би могъл да остане на планетата, да легне в хипотермичната камера и да чака.

Но защо трябваше да избере доброволен плен? Да се довери на нищожния шанс да дочака закъсняващата, може би, ракета?! И без това вече прекалено дълго се осланяше на тази надежда. И без това вече двестата дни в очакване бяха изгубено време. Не, неговото решение бе твърдо: в течение на тези шест дни ще излети, ще избере единственото рационално решение.

Но може да се случи така, че по време на последните проверки да бъде открит дефект или подозрение за някаква повреда в апаратурата или в една от системите. Поради това ще бъде принуден да отложи полета си и да набележи нов срок на очакване. Така, както той бе направил преди сто и преди сто и петдесет дни.

2. ЛОКАТОРЪТ

ЧЕРВЕНИЯТ ТРИЪГЪЛНИК

Гостите се бяха събрали. Само Солит още я нямаше. „Къде се бави тя?“ — попита един от гостите, а друг отговори: „А защо всъщност тя трябва да идва?“ „Въобще коя е тя, че не можем да минем без нея?“ „Солит я няма“ — обясняваше един. „Разбира се, няма я тук“ — потвърждаваха другите, усмихвайки се лукаво.

Той силно се засрами от това, че не може да види Солит, следователно, тя не беше тук. „Но все пак тя е тук“ — викаха приятелите. И той разбра, че няма нужда повече да се срамува. Сега тя стоеше пред него и той я поздравяваше с осемнадесетата ѝ годишнина. „Но — каза той лукаво, — в действителност това съвсем не е твоя осемнадесети рожден ден, а седемдесет и девети, по-точно тридесет и четвърти.“ Всички се удивиха. Очите на Солит станаха големи, страшно големи. Но всичко беше толкова просто. Той ѝ беше подарил часовник, който винаги изоставаше с петдесет или сто дни. Той съобрази, че Солит никога не се е учудвала, защо всъщност, часовникът винаги издава такъв шум. „Защо часовникът издава такъв

шум?“ — попита той другите и себе си, но не чу отговора, тъй като часовникът тракаше много силно. Та това е будилник. Това беше неговата последна мисъл в съня и първата в действителността.

Не беше будилникът и неговият звук не беше тъй силен. Така щракаха акустическите прибори на локатора — кой знае колко дълго, докато разузнавачът не беше събуден от този шум. Те показваха, че близко до планетата се движи активен летателен космически обект. Разузнавачът би трябвало да се хвърли в този момент към контролния пулт. Но вместо това той бавно се надигна, внимателно, почти отпуснато, като че ли се опасяваше, че рязкото движение би могло да изплаши, да заглуши локатора или като че ли се съмняваше в реалността на звука или в собствения си разум.

После, когато седна пред пулта и включи прибора, сигналите станаха по-ясни. Това беше активно летящо тяло, обект, който се движеше със своя вътрешна енергия. Това беше ракета. Нейният курс беше планетата.

Сигнализаторите ѝ сякаш не функционираха, иначе локаторът би я забелязал и би съобщил за нея много по-рано. Всичко протичаше нормално. Захранващата ракета трябваше да достигне до планетата след ден и половина, да опише дъгообразна траектория и по радиосигнал да се приземи.

Той се обърна и започна да разглежда екрана, който представляваше звездно небе на черен фон. Разузнавачът остави проекцията само на тази част от небосклона, която беше отбелязана със светещия червен триъгълник по средата.

Обозначеният с червено космически обект беше определен като активно летящо тяло. Всички останали цветове, предназначени за по-добра ориентация в множество планетни системи, тук нямаха никакъв смисъл. Беше важен само червеният триъгълник, който оставаше привидно неподвижен на заден план.

Разузнавачът знаеше: под зелено обозначените цифри до екрана се появиха червени. Те показваха изчисленията на постоянно намаляващото разстояние до ракетата. Известно време разузнавачът не можеше да откъсне поглед от последните три цифри на дългия ред, които бавно се сменяха. Той втренчено гледаше в него, като че ли с това можеше да ускори пристигането на ракетата.

Колко често той си бе представял тази луда радост, това тържество, което би изпитал, ако захранващата ракета бе дошла. Много варианти на това дълго желано мигновение преминаваха през неговата глава, от най-радостни до съвсем налудничави.

Сега знаеше, че ракетата е тук. Но вместо безгранична радост изпитваше само нетърпение.

Внезапно той рязко стана. Оставаше му още един ден и половина. Сега реши да извърши цялата подготовка. Обмисли с какво по-добре да започне. Седна отново, извъртя креслото наляво, така че пултът на контролното управление да бъде пред него. Хвърли още един поглед на екрана, където пред него от пространството светеха пет зелени точки и две оранжевожълти кръгчета, а редом се сменяха стремително последните цифри...

Лявата ръка вече лежеше на командните клавиши за проверка на режима и състоянието на експлоатационните системи. Там имаше шест клавиша, за всеки пръст по един.

3. ГРАВИТАЦИОННИТЕ МАШИНИ

ДАЛЕЧНАТА ОРБИТА

Разузнавачът погледна тази част на пулта, която служеше за регулация на гравитационните машини и екрана на локатора, където червеният триъгълник забележимо се движеше. Изминаха вече почти два дни от момента, когато той видя ракетата, а тя все още се въртеше около планетата по програмираната орбита. Не беше предвидено нейното оставане в орбита и липсата на реакция на заповедите на разузнавача — на нито един от радиосигналите, които той изпрати в орбита през последните часове, нямаше отговор.

Но след като ракетата се приближи още малко, нейното непослушание изглеждаше като инцидент, като трудност, която трябваше и можеше да бъде преодоляна.

За това той се погрижи през изминалите дни, обмисли всички възможни инциденти и се подготви за тях. Закъснението на ракетата и повредата на нейните сигнални предаватели можеше да бъде следствие само от някаква авария. Значи той беше длъжен да допусне, че понататъшното ѝ функциониране ще бъде нарушено. Едно движение на ръчката и на екрана се появи схематичното изображение на планетата с проекция на траекторията на ракетата. Тя преминаваше почти над кораба на разузнавача. Това правеше задачата още по-лесна. Всичко беше готово, изчислено и проверено. Оставаше само да включи гравитационните машини.

Когато ракетата отново се появи над хоризонта, тя беше хваната от мощно гравитационно поле. Екранът показва как нейната траектория все повече доближаваше до двете орбити, една от които представляваше повърхността на планетата, а другата — границата на плътния атмосферен слой. Ракетата следваше курса на изкуственото поле на притегляне.

В разредената атмосфера в областта на действието на гравитационното поле естествено настана страшен хаос. Но

разузнавачът никак не се безпокоеше от това. Газът, следващ силовите линии на полето в изкуственото притегляне, би могъл да се стовари на кораба като ураган — той имаше надеждна опора и можеше да се противопостави на тази сила. Високо издигащият се прах би могъл да заслони слънцето за няколко дни. Равновесието в атмосферата би могло да бъде нарушено. Всичко това нямаше никакво значение. Той скоро щеше да забрави тази планета, да зачеркне дните на очакване от паметта си — колкото по-рано, толкова по-добре. Ще остане само междинното кацане на планета номер такъв и такъв и тривиалната техническа проблема със също такава тривиално решение.

Целенасочената автоматика преследваше със своето силово поле отдалечаващата се ракета, докато в това време второто поле, здраво държащо кораба на разузнавача, намери твърда опора в планетната маса. Малко преди ракетата да изчезне зад хоризонта, следящото я силово поле се изключи. След него автоматично се изключи и анкер-полето. Автоматично на екрана се появи тънка линия, показваща понататъшното движение на ракетата — силно удължена елипса. В близост до надира ракетата се издигна високо над своята предишна орбита и изчезна в атмосферата.

При такава ексцентрична орбита нужно беше да се изчака, докато ракетата се покаже отново и започне втората, заключителна част на маневрите. Засега разузнавачът беше длъжен да потърпи още малко време, но то му се струваше безкрайно.

Когато ракетата отново се появи над хоризонта и на екрана се отрази пътят ѝ, разузнавачът учудено констатира, че нейният курс се отклонява от пресметнатата елипса. Тя летеше малко по-високо, но достатъчно, за да може да излезе от въздействието на плътния слой на атмосферата. Изглежда ракетата на обратната страна на планетата за кратко време бе включила двигателя и коригирала своя курс. Спирачният слой на атмосферата сега вече не можеше да помогне да се икономиса ценното количество гориво... Но гравитационните машини на разузнавача бяха достатъчно силни, за да заставят опърничавата ракета да се подчини.

Той измени мащаба на изображението на екрана. Сега ракетата се виждаше като в мрежа от почти отвесни и хоризонтални дъги. Те показваха отдалечеността ѝ от повърхността на планетата. Паралелно с тях, в ъгъла на екрана, леко наклонени лъчи с ъглови показатели бяха

насочени към местонахождението на кораба на разузнавача. Ракетата стоеше точно в центъра на екрана, като в това време координационната система пълзеше бавно нагоре и стремително се плъзгаше встрани. Наклонената права с цифра в горния край показваше гравитационното поле. То беше автоматично насочено към ракетата. Но силата на гравитационното поле разузнавачът сега регулираше сам и цифрата около правата показваше постоянно увеличаващата се мощност на полето. Все по-стремително пълзеше координационната система нагоре. И ракетата, играчка в мощния силов поток на привличане, се приближи към повърхността на планетата и навлезе в плътния слой на атмосферата.

Изведнъж движението нагоре на координационната система се забави. Играта протичаше не по правилата.

Разузнавачът усили полето до последната възможна степен. Ракетата почна да се снишава малко по-бързо — и внезапно се устреми надолу като падащ камък. Тя вече не можеше да избегне приземяването. Разузнавачът веднага изключи полето и позволи на автопилота на захранващата ракета да се приземи с помощта на своето собствено антигравитационно поле.

Но ракетата продължаваше да пада в разредената атмосфера. Защо автопилотът не спираше падането? Ако ракетата не изгори при падането си, то тя би се разбила!

Отново потокът на силовото поле с максимална мощност обхвана ракетата, но числото на екрана сега показваше отрицателна величина. Гравитационните машини на кораба на разузнавача създаваха антиполе, за да се спре падането. Но въздействието беше нищожно, тъй като ракетата беше вече далече от кораба, от зенита и падаше под неблагоприятен ъгъл.

Тя остана видима на екрана до края. Не изгоря. Разузнавачът успя само да смекчи удара при падането ѝ, но не и да го предотврати. Той не смееше да мисли за това, в какво състояние можеше да се окаже нейното съдържание — генераторът за енергия — след аварията.

4. РАЗУЗНАВАТЕЛЕН ВСЪДЕХОД

ЗАЛЯЗВАЩОТО СЛЪНЦЕ

Най-лесното би било да се прелети с кораба до мястото на аварията на хранващата ракета. Но всъдеходът се придвижваше, както и корабът, чрез своя собствен, разбира се, много по-слаб, гравитационен генератор. Това беше решаващо обстоятелство. В случай че разбилата се ракета бе в безнадеждно състояние, всеки квант енергия можеше да се окаже фатален — ще може ли космическият кораб да проникне в хиперпространството?

Всъдеходът имаше форма на удължена, плоска и пресечена елипса, която се придвижваше по каменистия грунд на планетата чрез своята плътно прилепнала плоска основа. Между гравитационния агрегат и другите механизми в средата на всъдехода имаше тясна кабина, в която в полулегнало положение вече много часове се намираше разузнавачът. По-голямата част от пътя беше вече измината.

Хранващата ракета лежеше някъде на границата между дневната и нощната страна на планетата. Огромният пурпурен слънчев диск, който дълго време изглеждаше като вледенен в небесната твърд, наполовина потъна зад хоризонта. Разузнавачът нито веднъж не се помръдна, за да го погледне. Слънцето го интересуваше също така малко, както и панорамата в червено-черния здрач. Неговият плосък всъдеход хвърляше безкрайно дълга сянка. Разузнавачът включи прожекторите и продължи, без да променя скоростта, своя път.

Когато слънцето съвсем се скри и светлината на всъдехода се вряза в здрача, идващ от разредената атмосфера, разузнавачът започна да се съмнява дали в действителност е на правия път. Ракетата трябва да се намира в тази област, защо тогава я няма тук? Може би компютърът на кораба неправилно изчисли мястото на падането ѝ? Може би навигационните апарати на всъдехода имат някакъв дефект? Възможно е и той сам да е допуснал някаква грешка! Длъжен е да намери ракетата, ако ще и да претърси много по-голяма площ, макар че

това би му струвало много време и енергия. Работата беше, разбира се, не във времето — с време в края на краищата той разполагаше.

А ако пък повредата при падането е била по-малка от тази, която той е предполагал? А ако ракетата отново е излетяла, докато е седял в тясната кабина на всъдехода?

Той се съсредоточи над местността и непоколебимо продължи своя път. Но нетърпението и вътрешната неувереност растяха. Всичко беше възможно...

Малко по-късно той я откри. Отначало тя се появи на екрана на радара като отражение, което би могло да се дължи и на някакви скални метални отломки. След това изникна като блестящо петно в оптиката на всъдехода — твърде далече. Но с могъщия светлинен поток на резервните фарове се виждаше ясно, че това е изкуствен обект.

Колкото по-бързо се приближаваше, толкова по-причудливи му се представяха очертанията на хранващата ракета. Голям отломък от лещовидно тяло, силно олющено и наклонено стърчащо в почвата — това беше единствено узнаваемата част от кораба.

Разузнавачът не може да издържи повече. Отново включи оптиката на максимално увеличение. Носейки се с пределна скорост напред, той не можеше да откъсне поглед от екрана, който все по-ясно показваше невероятно дългото, аеродинамично летателно тяло. То нямаше нито характерни външни агрегати на гравитационни прибори, нито трансразмерни сфери. При това външно то почти не беше повредено. Макар че разузнавачът се затрудняваше да определи състоянието на ракетата, той знаеше едно: подобни ракети никога не са се конструирали в неговата родина.

5. ХИПОТЕРМИЧНАТА КАМЕРА

ГРОЗНОТО ЛИЦЕ

Разузнавачът се събуди спокойно и изведнъж като превключваща се машина от сън без сънища към призрачната действителност. Таблетките, които той вземаше от времето на старта си, му позволяваха да преспи по-голяма част от времето и не така често да си спомня за родината, за Солит, за двойните сенки на кулите от своя град. Вероятно лекарството е действувало така, че при събуждането сънищата са били забравени. Той не знаеше трябва ли да бъде благодарен за това или не.

Както обикновено разузнавачът хвърли бърз поглед на шестте контролни прибора. Там всичко беше нормално. Той се нахрани полулегнал с храна, която осигуряваше на организма му запас от калории до следващия период на сън. Взе и обичайната доза сънотворно, за да може да отдалечи колкото може повече краткия период на бодрост. В основни линии продължаваше да прави това, което правеше и на чуждата планета — чакаше. Тогава това бяха дни, а сега му предстояха години, десетилетия безкраен полет със скоростта на светлината. И даже вратата на хипокамерата в неговия собствен кораб беше затворена за него. Понякога той мислеше, че като се събуди, ще разбере, че все още се намира на планетата в очакване на хранящата ракета, че всичко друго ще се окаже сън. Но разузнавачът много добра помнеше червения триъгълник на екрана на локатора си и разбилият се чужд кораб.

Когато преодоля първоначалния шок, той се върна със своя всъдеход на кораба, без да достигне до чуждата ракета. След това долетя на мястото на катастрофата и започна да изследва останките от чуждата ракета. Тук бяха относително неповредените секции на ракетата и агрегатите, за чието предназначение разузнавачът можеше само да гадае. Всичко потвърждаваше, че катастрофиралата ракета се е движела с ядрен реактор. Много отдавна в родината на разузнавача са

се провеждали подобни опити, които скоро са загубили значение, тъй като новооткритият гравитационен двигател (транспреносител в хиперпространството още не съществуваше) се оказа по-продуктивен и надежден. Изглежда, създателите на ракетата са отишли по-далеч по пътя на ядрената енергетика и са постигнали забележителни резултати, щом са се решили на полет в междузвездното пространство. На разузнавача му се стори чудо, че реакторите на ракетата не са се взривили при удара. Тогава от ракетата не би останало нищо, нито отломките, нито навигаторската кабина. А това беше най-удивителното — навигаторската кабина.

Разузнавачът се изтръгна от силовото поле и погледна още веднъж към екрана с чуждата картина от звездното небе, изобразено с малки оранжеви кръгчета. След това започна своята обичайна контролна обиколка из кораба. Малките допълнителни агрегати на гравитационните машини създаваха нормално изкуствено силово поле в кораба. Обиколката приличаше на тези безцелни контролни обиколки, които навремето си му служеха като повод за запълване на времето при очакване.

Но сега имаше разлика. Преди разузнавачът се надяваше, че ще може да се върне на своята планета, в своята епоха. Но неговото очакване беше дълга, повтаряща се самоизмама. Сега отново беше на път към определена цел. От началото на този полет той започваше всяка своя проверка със сектора, осигуряващ неговия живот. Това беше втората разлика, тъй като там, в единствената хипотермична камера на кораба, лежеше чужд космонавт.

Когато разузнавачът влезе в хипокамерата, предвидливо се хвана за дръжката, монтирана в стената. Беше изключил гравитационния апарат в този сектор, тъй като предполагаше, че това ще бъде по-безопасно за живота на чужденеца, който лежеше в хипокамерата в анабиоза. Той знаеше, че физиологичният разтвор, с помощта на който се повишаваше топлообменът в клетъчното вещество, предотвратяваше смъртоносното кристалообразуване при рязкото замразяване. А може би разтворът му оказва някакво непредвидено, странично въздействие? Разузнавачът не беше в състояние да отговори на този въпрос. Още по-малко той беше склонен към категорична оценка, след като тъй лесно се разби чуждата ракета.

Обвивката на хладилната камера беше дебела и непроницаема, с множество безполезни за момента приспособления и измервателни прибори. И все пак разузнавачът знаеше как изглежда чуждият космонавт — тъкмо това той никога не би могъл да забрави.

По конструкция на тялото двамата космонавти не се отличаваха значително един от друг. Именно това даваше основание да се надява, че разузнавачът ще може да спаси живота на чуждоземеца.

Разбира са, имаше и различия. Ръонтгеновата снимка неочаквано показва силна асиметрия на вътрешните органи на чужденеца. Например, той имаше съвсем нормално сърце, но то лежеше не по средата, а отляво, изместено от белия дроб. Най-важните органи за обмяна на веществата не бяха двойни, а просто ги имаше, което, разбира се, повишаваше уязвимостта му. Със сигурност той не беше пълна противоположност на разузнавача, някакво интелектуално необяснимо чудовище, което много учени са очаквали да срещнат във Вселената. По своята същност той приличаше на разузнавача, който си мислеше как някога се е надсмивал над тези хора, които изобразяваха на своите картини друг разумен свят. Над писателите, които от простите истини правеха ефектни литературни обрати, изобразявайки чуждоземците вместо с шест пръста изключително с четири, пет или седем.

Чужденецът имаше пет.

В лицето му нямаше никакви значителни отклонения. То приличаше на лицето на разузнавача: две очи, нос и уста — само че в други пропорции. Очите бяха необикновено светли и големи, носът му беше по-голям и клюнообразен, а устата с червеникави устни... Всичко това не се отклоняваше толкова от нормите, че да прави в действителност такова странно впечатление. Но все пак това беше рядко грозно лице.

6. НАВИГАЦИОННИТЕ ПРИБОРИ

ЗАВРЪЩАНЕТО В ДРУГАТА РОДИНА

Граничеше с чудо фактът, че след катастрофата чужденецът все още беше жив. Когато разузнавачът проникна в катастрофиралия кораб, той го намери в кабината тежко ранен. Амортизаторите на навигационното кресло бяха успели да предотвратят само най-лошото. Но част от пулта за управления се бе разбил и раздробил краката му до коленете. На бедрата скафандърът му се беше впил в тялото неестествено дълбоко, очевидно там е имало еластичен предохранителен пояс, който се стегнал, когато костюмът се повредил и станал проницаем.

Разузнавачът без много труд успя да измъкне загубилия съзнание пилот. Раните му се оказаха не толкова тежки. Без да се бави, разузнавачът сякаш не очакваше нищо друго и вече неведнъж бе тренирал провеждането на тази операция, пренесе умирация пилот в своя кораб, постави го в хипокамерата и включи автоматиката, която извърши необходимите изследвания, разряза скафандъра на чужденеца и подготви всичко, за да задържи до последна възможност живота на чуждоземеца.

Той завърши своята проверка. Както и преди, всички агрегати работеха нормално. Те не бяха още излезли от строя поради липсата на енергия, тъй както трансразмерните сфери. Разузнавачът почна да усеща действието на сънотворното. Беше време отново да се върне в кабината, да хвърли още един поглед на навигационните прибори и след това да потъне в сън без сънища.

С помощта на таблетките той можеше да зачеркне част от новото очакване в своето съзнание, но не и в своето тяло. В края на полета вероятно не би бил в състояние да се откаже от препарата — ще спи и ще старее — но това нямаше никакво значение, говореше той на себе си. Когато кацне, той ще бъде вече старец и ще намери свят, в който не познава никого.

Разузнавачът отново влезе в своята кабина и хвърли поглед на навигационните прибори. Отклонения от курса нямаше.

Той си спомни как дълго, след като спаси пилота, безнадеждно се опитваше да се ориентира в останките на кораба. Спасяването на пилота беше толкова просто нещо — ако това, което той направи, действително можеше да го спаси. Колкото по-лесно беше да повери чужденеца на автоматиката в хипокамерата на кораба си, толкова по-трудно, почти безнадежден беше неговият опит да открие в затворените, непонятните механизми съвсем други, неизвестни прибори. Най-после той откри мястото, откъдето бе долетял чуждият космонавт. Все пак му беше неясно по какъв начин този сякаш примитивен ядрен двигател е могъл да преодолее такова огромно разстояние. Планетата на тяхната среща се намираще малко по-близо до родината на чужденеца, отколкото двойната звезда на разузнавача.

Екранът на локатора, сега свързан с навигационните прибори, показваше два цвята — черен и оранжев. Ако той би предавал цветовете на звездите такива, каквито те бяха в действителност, то на екрана би се появила типичната картина на двойния ефект. След спектралната обработка звездите се подредиха в концентрични кръгове около средата на екрана, показващ най-главното. И преди всичко неизменно в центъра на екрана стоеше целта.

Разузнавачът се надяваше, че все пак ще помечтае в съня си за светлия град от кули в морето, за Солит и другарите си, за брега по горещото синьо-бяло двойно слънце, което от това разстояние изглеждаше на екрана просто като оранжево кръгче. Възможно е при събуждането той да забрави съня си, възможно е това да бъде и за добро — и все пак той искаше да мечтае. Понеже знаеше, че символичното изображение на екрана на локатора този път беше близо до действителността. Оранжевото кръгче в центъра на екрана не беше синьо-бялото сияещо двойно слънце. Това беше единична, нежна, жълта звезда на края на Галактиката.

Естествено, това описание на кораба не е пълно, но старецът, който контролира тази част, винаги разказва така или по подобен начин. За техническите подробности ще се осведомите по-добре предварително в каталога. Безсмислено е да питате стареца за тях. Той

отново ще се върне към своята история за звездния сънливец. По-голямата част навярно той измисля сам, тъй като другопланетният астронавт умрял скоро след пристигането си в Слънчевата система. Вероятно от изтощение — изглежда в последната фаза на полета той е спал непробуден сън и не е приемал никаква храна.

Затова старецът в музея не разказва, макар че отчетът на следствената комисия е достъпен за всеки. Аз не знам защо той премълчава много от очевидните факти. Още по-малко разбирам защо вместо това разказва явно измислени подробности и така неумело драматизира отчета. Говорят, че някога той е бил космонавт. Тогава е могло да се избере маршрут до близките планети, което се е считало и в действителност било скучно нещо. Или пък да принадлежи към тези, малко на брой космонавти, които по всеобщо мнение са прахосвали обществените средства и своя собствен живот. Аз не мога да определя към каква от тези категории се отнася старецът. Вероятно към първата. Възможно е сега да му са иска, след като се изменило общественото мнение, да компенсира по такъв начин невниманието към професията му. Да събере допълнителните лаври. Но и това не обяснява напълно неговото особено участие във всичко, което се отнася до чуждия кораб, приемащо понякога крайно резки форми и на което директорът на музея гледа през пръсти. Неотдавна той беше напердашил един ученик, който искал да демонтира някаква част за спомен, ако въобще е мислил и не е разчитал, че старецът ще може да тръгне след него в най-отдалечения ъгъл на чуждия кораб.

Но старецът вървял въпреки протезите на двата си крака.

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 2 от 1981 г.
Илюстрации: Орлин Орошаков

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.